

Garáže s byty Adalberta Richtera Vilémov

Místo:	Vilémov, Vilémov 174
GPS:	50°59'36.5"N 14°19'50.6"E
Doba výstavby:	1922
Klient:	Adalbert Richter (nebo společnost F. X. Richter)

Objekt garáží, stav 2020, foto: Martin Krsek

Nepříliš tradiční zakázku zadal v roce 1920 nebo 1921 Hansu Richterovi vilémovský továrník Adalbert Richter, majitel velké místní přádelny F. X. Richter. Požadoval návrh garáží pro tři osobní, případně i nákladní automobily se třemi byty pro zaměstnance v prvním patře. Projekt byl součástí rozsáhlejší spolupráce. Architekt totiž pro stejného zákazníka navrhoval i rodinný dům ve Vilémově.

Na první pohled jde o netypické dílo pro progresivní tvorbu Hanse Richtera. Objekt svou tradiční formou »fachwerku« s vysokými štíty členěnými hrázděním a řadou rustikálních motivů evokuje tzv. Heimatschutzstil, který rozhodně nepatřil do jeho repertoáru. V tomto případě ale nejde o dřevní citaci venkovského stavitelství, nýbž o jeho kreativní uchopení. V archivech ani literatuře se nedochoval žádný doklad o autorství. Návodná je vzpomínka potomků, že autorem byl »architekt z Drážďan« a také nápadná podobnost motivu ve štítě garáže s rodnou chalupou H. Richtera v obci Království. Provedení zřejmě vycházelo z přání stavebníka a Richter se s ním popral opravdu vkusně. Půdorys do tvaru L vymezuje nádvoří, z něhož vedla troje velká oblouková vrata do garáží a skrz stejně formované podloubí vchod ke schodišti k obytným prostorům.

Ty prozrazoval ve střešní ploše moderně pojatý táhlý vikýř s řadou osmi oken. V původní podobě byl cítit silný jednotící design fasády, které vévodil Richterův charakteristický rastr. Jeho nejvýraznějšího použití se dočkal štít, kde simuluje tradiční hrázdění, stejný rastr pak pokrýval fasádu v podobě konstrukce pro popínavé rostliny a přecházel také na vrata garáží i na vchod pro nájemníky, který byl ještě o poznání zdobnější. Drobné průniky tohoto designu najdeme i v jinak stroze pojatém interiéru, a to ve formě zábradlí schodiště. V interiéru garáží se nacházela montážní jáma a dílna umožňující opravu vozů ve vlastní režii.

Součástí objektu byl také malý „benzínový domeček“, který dodnes stojí samostatně asi 30 metrů od garáží a vymezuje dvůr. Jeho poloha vychází z dobových protipožárních norem pro umístění skladu pohonných hmot. Dochoval se takřka v nezměněné podobě. Jeho štít také pokrývá rastr, stejně tak i vrata. Dokonce zůstala i původní plastická fasáda se žlutým nátěrem.

Garáže byly dokončeny v roce 1922 stejně s vilou či krátce před ní, neboť dostaly o jednotku nižší popisné číslo. Stavebník žel nedlouho předtím zesnul. Objekt byl továrníkovým potomkům zkonfiskován v roce 1945 a stal se sídlem místních hasičů. Tím je dodnes. Nedávno prošel poměrně citlivou rekonstrukcí, která respektovala původní duch areálu. Už dříve ale zmizela trojice půlkruhových vrat, která nahradila dvoje velká vrata umožňující vjezd moderním hasičským vozidlům. První patro dál slouží jako byty.